

Số: 02/2023/QĐST-VDS

Cao Lộc, ngày 02 tháng 6 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CAO LỘC, TỈNH LẠNG SƠN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Đặng Thị Duyệt

Thư ký phiên họp: Ông Hoàng Đình Sắc - Thư ký Tòa án

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn tham gia phiên họp: Ông Vy Tiến Hoàng - Kiểm sát viên.

Ngày 02 tháng 6 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 11/2023/TLST-VDS ngày 21 tháng 3 năm 2023 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2023/QĐMPH-VDS ngày 19 tháng 5 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu: Bà Đường Thị Th, sinh năm 1941; địa chỉ: Thôn P, xã G, huyện C, tỉnh Lạng Sơn; có mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị Hoàng Thị X, sinh năm 1976; địa chỉ: Thôn P, xã G, huyện C, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 02/3/2023, bản tự khai và lời khai của người yêu cầu, bà Đường Thị Th trình bày:

Con gái bà là Hoàng Thị X, sinh năm 1976, khi sinh ra khỏe mạnh, bình thường và được đi học, tuy nhiên năm lớp 02 chị Hoàng Thị X bị ngã từ trên cầu xuống suối, đập đầu vào đá chảy nhiều máu, bị gãy 03 xương sườn, vỡ xương chậu, gia đình và hàng xóm đã đưa chị Hoàng Thị X đi Bệnh viện cấp cứu. Chị Hoàng Thị X điều trị được 02 tháng thì Bệnh viện trả về và thông báo tình trạng rất xấu, khả năng không qua khỏi, lúc chị Hoàng Thị X về nhà là trong tình trạng hôn mê, không biết gì. Gia đình đã cho chị Hoàng Thị X dùng các loại thuốc nam, thuốc bắc gần một năm thì chị Hoàng Thị X mở được mắt nhưng không nhận ra ai trong gia đình, hỏi không biết trả lời. Gia đình tiếp tục cho chị Hoàng Thị X dùng các loại thuốc nam, thuốc bắc, khoảng hai năm sau thì sức khỏe của chị Hoàng Thị X hồi phục, nói

được, nhưng nói nhảm và không nhận ra người thân, kể cả mẹ đẻ, chị Hoàng Thị X không biết đi vệ sinh, mưa không biết trú nên gia đình không cho chị Hoàng Thị X đi học nữa. Từ đó đến nay chị Hoàng Thị X không biết làm việc gì, bảo làm cũng không làm, hay đi lang thang trong xóm, nếu có ai nói động đến là nổi khùng, hàng xóm không ai chơi cùng, nên chị Hoàng Thị X không có bạn. Do hoàn cảnh gia đình không có khả năng đưa chị Hoàng Thị X đi điều trị nên cách đây khoảng 7, 8 năm mới đưa chị Hoàng Thị X đến Trạm y tế xã khám và lấy thuốc về uống. Trên cơ sở bệnh của chị Hoàng Thị X, Ủy ban nhân dân xã G, huyện Cc và Phòng Lao động, Thương binh, Xã hội - Dân tộc huyện C, tỉnh Lạng Sơn đã quyết định cho chị Hoàng Thị X được hưởng tiền cứu trợ xã hội cho người khuyết tật hàng tháng từ năm 2017 đến nay. Nay, để thuận tiện trong quá trình thực hiện các giao dịch dân sự liên quan đến các thành viên trong gia đình, bà Đường Thị Th yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hoàng Thị X mất năng lực hành vi dân sự.

Tại Bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 106/KLGD ngày 29/5/2023 của Viện pháp y tâm thần trung ương đã kết luận: Tại thời điểm giám định, đối tượng Hoàng Thị X bị bệnh Mất trí trong trạng thái biệt định khác được phân loại ở chỗ khác. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F02.8. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Tại phiên họp, bà Đường Thị Th giữ nguyên những nội dung đã trình bày và những nội dung yêu cầu Tòa án giải quyết.

Đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp phát biểu ý kiến: Tòa án nhân dân huyện Cao Lộc đã tiến hành thụ lý việc dân sự và thực hiện các trình tự, thủ tục giải quyết việc dân sự đúng quy định của pháp luật tố tụng dân sự. Trên cơ sở các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ và ý kiến của người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, có căn cứ xác định: Năm chị Hoàng Thị X đang học lớp 2 thì bị ngã từ trên cầu xuống suối, đập đầu vào đá chảy nhiều máu, bị gãy 03 xương sườn, vỡ xương chậu, gia đình và hàng xóm cùng đưa chị Hoàng Thị X đi viện cấp cứu, sau 02 tháng thì bệnh viện trả về và thông báo tình trạng rất xấu khả năng không qua khỏi. Gia đình tiếp tục cho chị Hoàng Thị X dùng các loại thuốc nam, thuốc bắc khoảng hai năm sau thì sức khỏe của chị Hoàng Thị X hồi phục, nói được, nhưng nói nhảm và không nhận ra người thân, kể cả mẹ đẻ, chị không biết đi vệ sinh, mưa không biết trú nên gia đình không cho chị Hoàng Thị X đi học nữa. Từ đó đến nay chị Hoàng Thị X không biết làm việc gì, bảo làm cũng không làm, hay đi lang thang trong xóm, nếu có ai nói động đến là nổi khùng, hàng xóm không ai chơi cùng nên chị không có bạn. Theo Bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 106/KLGD ngày 29/5/2023 của Viện pháp y tâm thần trung ương đã kết luận: Chị Hoàng Thị X bị bệnh mất trí trong trạng thái biệt định khác được phân loại ở chỗ khác. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F02.8, mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Căn cứ Điều 19; Điều 22 của Bộ luật Dân sự. Khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; khoản 2 Điều 146; Điều 149; Điều 367; Điều 369; Điều 370; khoản 1 Điều 376 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Đường Thị Th, tuyên bố chị Hoàng Thị X mất năng lực hành vi dân sự. Về chi phí giám định bà Đường Thị Th phải chịu. Về lệ phí giải quyết việc dân sự do bà Đường Thị Th là người cao tuổi nên được miễn lệ phí tòa án theo quy tại

điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn nhận định:

[1] Về quyền yêu cầu: Bà Đường Thị Th là mẹ đẻ của chị Hoàng Thị X nên bà Đường Thị Th có quyền yêu cầu tuyên bố chị Hoàng Thị X mất năng lực hành vi dân sự là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại thôn P, xã G, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn.

[3] Về nội dung yêu cầu của người yêu cầu: Căn cứ các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu của người yêu cầu, nhận xét của hàng xóm, chính quyền địa phương xác định chị Hoàng Thị X là người khuyết tật, đã được Ủy ban nhân dân xã G, huyện C cấp Giấy hưởng tiền cứu trợ xã hội cho người khuyết tật hàng tháng từ năm 2017 đến nay. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 106/KLGĐ ngày 29/5/2023 của Viện pháp y tâm thần trung ương đối với chị Hoàng Thị X, tại phần tóm tắt đã nêu: "Đối tượng tinh, tiếp xúc kém hợp tác, hỏi trả lời không đúng trọng tâm, cảm xúc hằn học, tư duy chậm, lộn xộn, không có hoang tưởng, ảo ảnh, định kiến, hành vi thụ động, lười nhác, hay đi lang thang trong xóm, vệ sinh cá nhân bẩn thỉu, phải có người đôn đốc, hỗ trợ mới làm, ăn ngủ thất thường, trí nhớ, trí tuệ kém, chú ý kém tập trung" và Viện pháp y tâm thần trung ương đã kết luận: "Tại thời điểm giám định, đối tượng chị Hoàng Thị X bị bệnh mất trí trong trạng thái biệt định khác được phân loại ở chỗ khác. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F02.8, mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi". Như vậy, yêu cầu của bà Đường Thị Th đề nghị Tòa án tuyên bố chị Hoàng Thị X mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ và được chấp nhận.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Đường Thị Th là người yêu cầu nhưng là người cao tuổi và có đơn xin miễn lệ phí giải quyết việc dân sự nên bà Đường Thị Th được miễn lệ phí tòa án theo quy tại điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

[5] Về chi phí giám định: Bà Đường Thị Th là người yêu cầu nên phải chịu chi phí giám định là 4.333.750 đồng (bốn triệu ba trăm ba mươi ba nghìn bảy trăm năm mươi đồng). Xác nhận bà Đường Thị Th đã nộp đủ.

[6] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo theo quy định tại Điều 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ Điều 22 Bộ luật Dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 370; Điều 371; Điều 372; khoản 1 Điều 376; Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Đường Thị Th. Tuyên bố chị Hoàng Thị X, sinh năm 1976; địa chỉ: Thôn P, xã G, huyện C, tỉnh Lạng Sơn mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đường Thị Th là người cao tuổi và có đơn xin miễn lệ phí, nên được miễn lệ phí tòa án.

3. Về chi phí giám định: Bà Đường Thị Th phải chịu 4.333.750 đồng (bốn triệu ba trăm ba mươi ba nghìn bảy trăm năm mươi đồng) chi phí giám định. Xác nhận bà Đường Thị Th đã nộp đủ 4.333.750 đồng (bốn triệu ba trăm ba mươi ba nghìn bảy trăm năm mươi đồng) chi phí giám định.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định. Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- TAND tỉnh Lạng Sơn;
- VKSND tỉnh Lạng Sơn;
- VKSND huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn;
- Chi cục THADS huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn;
- UBND xã G, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn;
- Lưu hồ sơ;

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(Đã ký)

Đặng Thị Duyệt